

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Artikel 164, tweede lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie houdt onder meer in, dat het tijdstip van inwerkingtreding van de artikelen 145, eerste lid, 146 en 147 dezer wet bij Koninklijk besluit zal worden bepaald, met dien verstande, dat deze artikelen niet later dan drie jaren na de inwerkingtreding van deze wet, dat wil dus zeggen uiterlijk op 15 Februari 1953, in werking treden.

In de artikelen 145, eerste lid, 146 en 147 wordt achtereenvolgens bepaald, dat de besluiten, waarop zijn gebaseerd de zogenaamde Woltersomse organisaties, de bedrijfsorganisaties voor de mijnindustrie en de organisaties voor de voedselvoorziening, vervallen. De betekenis van artikel 164, tweede lid, is derhalve deze, dat aan het bestaan van deze organisaties, voor zover zij nog niet zijn opgeheven, met ingang van 15 Februari a.s. automatisch een einde komt.

Aangetekend zij, dat een Koninklijk besluit, waarbij de in artikel 145, eerste lid, onder f—s, genoemde regelingen zullen vervallen, in voorbereiding is. Alleen de in dat artikel onder a—e genoemde regelingen zijn dus voor dit wetsontwerp van betekenis.

Met betrekking tot de Woltersomse organisaties kan er hier op worden gewezen, dat overeenkomstig de destijds in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer gedane toezegging reeds tot opheffing van een groot aantal daarvan werd overgegaan. In bijlage A is aangegeven, welke Woltersomse organisaties sinds het in werking treden van de Wet op de Bedrijfsorganisatie reeds zijn opgeheven. Het ligt voorts in de bedoeling, dat alsnog vóór 15 Februari 1953 de in bijlage B aangeduide Woltersomse organisaties zullen worden opgeheven.

In tegenstelling tot de bij de totstandkoming van de wet uitgesproken verwachting zou het echter op zeer grote bezwaren stuiten, indien op laatstgenoemde datum alle dan nog bestaande Woltersomse organisaties kwamen te vervallen. Op grond van de navolgende overwegingen zien de ondergetekenden zich genoopt, overeenkomstig het dienaangaande ingewonnen advies van de Sociaal-Economische Raad, voor te stellen de mogelijkheid te openen een, overigens beperkt aantal dier organisaties na die datum ten hoogste nog één jaar te handhaven.

In de eerste plaats is thans namelijk wel gebleken, dat de voorbereiding van de instelling van nieuwe bedrijfslichamen, welke in de plaats treden van bepaalde Woltersomse organisaties, meer tijd vordert dan aanvankelijk werd verondersteld. Vele vraagstukken moeten tot oplossing worden gebracht en vele moeilijkheden uit de weg geruimd — vooral in den beginne —, alvorens tot de instelling van een product-, een hoofd- of een bedrijf- of een bedrijfschap kan worden overgegaan. Toch kan de stellige verwachting worden uitgesproken — gelet op de omstandigheid, dat een groot aantal voorstellen reeds geruime tijd bij de Sociaal-Economische Raad in behandeling is —, dat binnenkort de eerste adviezen tot instelling van bedrijfslichamen zullen kunnen worden uitgebracht. Ofschoon naar de mening van de ondergetekenden geenszins in alle gevallen, waarin een bedrijfslichaam wordt voorbereid, de bestaande organisatie tot de totstandkoming van dat lichaam zou moeten worden gehandhaafd, zouden zij de mogelijkheid willen openen de bestaansduur der betrokken organisatie te verlengen, en wel met

ten hoogste één jaar. Zij zouden hiervan slechts gebruik willen maken, wanneer een bepaalde organisatie duidelijk aanwijsbare taken ten behoeve van bedrijfsgenoten vervult, waarvan de vervulling ook door een nieuw bedrijfslichaam gewenst lijkt, de voorbereiding van dit nieuwe lichaam voldoende is gevorderd en de meerderheid der betrokken vrije organisaties verlenging op prijs blijkt te stellen. Een eventueel vacuum zou dan redelijke belangen van het bedrijfsleven schaden. Er zal op worden toegezien, dat de organisatie haar werkzaamheden tot het strikt noodzakelijke beperkt.

Voorts moet rekening worden gehouden met de omstandigheid, dat bepaalde Woltersomse organisaties thans nog publiekrechtelijke, op wettelijke voorschriften gebaseerde taken vervullen, met name ten aanzien van de bedrijfschappen en hoofdbedrijfschappen voor de voedselvoorziening. Gedacht moet hier in het bijzonder worden aan medebewindstaken en aan het recht, bestuursleden van die bedrijfschappen te benoemen. Het laat zich nu aanzien, dat op 15 Februari 1953 nog niet de productschappen zullen zijn ingesteld, welke in de plaats zullen treden van bedoelde bedrijfschappen. Hangende de voorbereiding van productschappen in de voedselvoorzieningssector, lijkt het niet wenselijk en zonder uitgebreide wettelijke en andere voorzieningen ook niet mogelijk in dit stelsel wijziging te brengen. Wanneer de verlenging uitsluitend nodig is voor het benoemen van bestuursleden, zal er uiteraard op worden toegezien, dat de betrokken Woltersomse organisatie uiterlijk met ingang van 15 Februari 1953 haar overige materiële werkzaamheden beëindigt. Van het heffen van contributie zal dan derhalve na genoemde datum geen sprake meer kunnen zijn. In de gevallen, waarin medebewindstaken worden vervuld, zal er op worden toegezien, dat de begrotingen tot de daarvoor noodzakelijke bedragen worden beperkt.

Uit het bovenstaande volgt, dat de ondergetekenden voornemens zijn overeenkomstig het advies van de Sociaal-Economische Raad, alleen ingeval bijzondere en zwaarwegende redenen kunnen worden aangevoerd, van de mogelijkheid tot verlenging van het bestaan van organisaties gebruik te maken. De in bijlage B vervatte lijst van organisaties, voor welke voortbestaan na 15 Februari 1953 niet voldoende motieven aanwezig worden geacht, is eveneens opgesteld overeenkomstig het advies van de Sociaal-Economische Raad.

De ondergetekenden stellen zich voor, dat op de eerste grond, vervanging door een bedrijfslichaam, een 15-tal organisaties voorlopig zal worden gehandhaafd. Op de tweede grond, het vervullen van medebewindstaken en het benoemen van bestuursleden, zullen in totaal ten hoogste 160 organisaties worden gehandhaafd, waarvan ten minste 70 uitsluitend op grond van hun benoemingsrecht en dus uitsluitend formeel. Van de ongeveer 1000 Woltersomse organisaties zullen er dus op 15 Februari 1953 ruim 800 zijn opgeheven. Bij het toezicht op de gehandhaafde organisaties zal steeds nauwlettend worden nagegaan, of met het oog op de verrichte taken langere handhaving nog gerechtvaardigd is te achten.

Ingevolge de in artikel I, sub B, voorgestelde wijziging zal het mogelijk worden artikel 145, eerste lid, voor delen van het

bedrijfsleven afzonderlijk in werking te doen treden, evenals dit reeds ten aanzien van de artikelen 151—158 is bepaald. Hierdoor zal de Kroon voor die delen van het bedrijfsleven, waarvoor geen Woltersomse organisaties meer bestaan, ook de basisbesluiten kunnen doen vervallen. Dit laatste zal uiteraard niet kunnen gebeuren ten aanzien van delen van het bedrijfsleven, waarvoor b.v. een vakgroep heeft bestaan, doch is opgeheven, maar die nog vallen onder een nog niet opgeheven bedrijfsgroep.

Bovendien zal deze wijziging de mogelijkheid openen de basisbesluiten slechts gedeeltelijk te doen vervallen; in sommige gevallen zou het wenselijk kunnen zijn bepaalde artikelen langer te handhaven.

Op het voorstel ten aanzien van de voedselvoorzieningsbedrijfschappen menen de ondergetekenden na het voorgaande niet uitvoerig meer te behoeven ingaan. Zij mogen op grond van de in de laatste tijd gemaakte vorderingen verwachten, dat het advies van de Sociaal-Economische Raad tot instelling van bedrijfslichamen ter vervanging daarvan in Januari a.s. zal worden uitgebracht. Dit zal ook ten zeerste gewenst zijn om het mogelijk te maken, dat de nieuwe productschappen vóór 15 Februari 1954 hun werkzaamheden kunnen aanvangen.

De wenselijkheid van verlenging van het bestaan van de Mijnindustrieraad met bijbehorende organen behoeft naar het oordeel van de ondergetekenden geen nadere toelichting, nu een voorstel tot instelling van een bedrijfslichaam op grond van de Wet op de Bedrijfsorganisatie bij de Sociaal-Economische Raad aanhangig is gemaakt.

Van deze gelegenheid wordt tevens gebruik gemaakt om de termijn, genoemd in artikel 140, derde lid, te verlengen. In deze bepaling is de werkingsduur vastgesteld van de artikelen 140, eerste en tweede lid, en 141, regelende het optreden van het Scheidsgerecht voor de voedselvoorziening als Scheidsgerecht voor het bedrijfsleven voor wat betreft het beslissen van geschillen ter zake van besluiten, handelingen en weigeringen van product-, hoofdbedrijf- en bedrijfschappen.

Aanleiding tot deze verlenging vormt evenwel niet zozeer de vrij geringe mogelijkheid, dat dergelijke geschillen zich zullen voordoen vóór de inwerkingtreding van het ontwerp-Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie, als wel de omstandigheid, dat in andere regelingen, zoals de Wet assurantie-

bemiddeling en het ontwerp-Vestigingswet bedrijven, een taak voor het „Scheidsgerecht voor het bedrijfsleven, bedoeld in artikel 140 der Wet op de Bedrijfsorganisatie” is weggelegd.

Wanneer de inwerkingtreding van deze regelingen zou vallen vóór die van de Wet administratieve rechtspraak bedrijfsorganisatie — en bij de Wet assurantiebemiddeling moet daarmee ernstig rekening worden gehouden —, is het gewenst, dat de artikelen 140 en 141 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie nog van kracht zijn. Uiteraard kan de hierbedoelde verlenging zich niet verder uitstreken dan die, bepaald voor de termijn van artikel 164, tweede lid, daar aan het einde van deze laatste termijn het Scheidsgerecht voor de voedselvoorziening door het in werking treden van artikel 147, onder a, zal ophouden te bestaan.

*De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,*

W. DREES.

*De Minister voor Publiekrechtelijke
Bedrijfsorganisatie,*

A. C. DE BRUIJN.

De Minister van Financiën,

VAN DE KIEFT.

*De Minister van Verkeer en
Waterstaat,*

J. ALGERA.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening,*

MANSHOLT.